

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Кафедра філософії, політології та міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

Ю.В.Харченко

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ ОСОБИСТОСТІ

Спеціальність: *291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*

Освітньо-професійна програма: *291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*

Факультет: Історії та права

Форма навчання: денна/заочна

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма «**ФІЛОСОФІЯ ОСОБИСТОСТІ**» для студентів
за спеціальністю: *291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні
студії*

Розробник: доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, політології та
міжнародних відносин Харченко Ю.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії, політології та
міжнародних відносин Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри філософії, політології та міжнародних відносин

Ю.В. Харченко

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4,5	Галузь знань 29 Міжнародні відносини	Вибіркова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Немає	Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Освітньо-професійна програма: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Рік підготовки: 1-й	
		Семестр: 2-й	
		Лекції: 20 год.	
		Семінарські: 16 год.	
		Лабораторні: 0 год.	
		Самостійна робота: 99 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «**Філософія особистості**» є: виявлення духовної та соціальної ролі людини як суб'єкта всіх видів діяльності у її взаємодії з іншими суб'єктами, а також із багатовимірним середовищем проживання – природним, суспільним і духовним просторами; дослідження систем: людина-світ, людина-природа, людина-суспільство, людина-спільність людей, людина-людина, людина-машина.

Предметом дисципліни «**Філософія особистості**» є сукупність актуальних і потенційних філософських підходів щодо сутності методологічних проблем особистості, світоглядно-методологічне осмислення системи «світ-природа-суспільство-людина-особистість-духовна особистість».

Завдання:

- на основі поєднання фундаментальних знань із філософії, філософської антропології, філософського психоаналізу, етики, релігієзнавства, культурології та сучасної філософської методології підготувати компетентних фахівців із розвиненою рефлексією та свідомою громадянською позицією;
- сприяти засвоєнню здобувачами вищої освіти не лише досвіду філософського осмислення теоретичних та методологічних проблем сучасної людської особистості, а й виробленню в них високого рівня фахової культури;
- навчити студентів застосовувати філософську методологію при аналізі психічних явищ, станів і процесів, структури психіки, а також при порівнянні понять «індивід», «особа», «особистість», «індивідуальність»;

- сприяти поглибленню світоглядних позицій майбутніх магістрів, стимулювати їх до філософського переосмислення ролі сучасної духовної людини;
- сприяння світоглядному самовизначенню здобувачів вищої освіти.

Після вивчення курсу студент повинен:

знати:

- основну проблематику соціально-філософської теорії особистості, сучасні різновиди соціально-філософського мислення;
- основні принципи аналізу суспільного і соціального як відношень, типологію особистостей та природу фундаментальних соціальних відношень;
- специфіку соціальної структури суспільства та своєрідність становлення соціальної структури в сучасній Україні;
- характер антиномічності соціального та індивідуального в життєдіяльності людини;
- природу соціально-філософської рефлексії щодо основних сфер соціального буття суспільства та індивіда (економіка, політика, право, культура, історія);
- пріоритетні проекти сучасної соціальної стратегії;

уміти:

- обґрунтувати багатомірний і суперечливий характер сучасних соціокультурних феноменів та плюралістичність існуючих соціально-філософських підходів до вирішення проблеми особисті;
- орієнтуватися в концептуальному апараті (основні поняття, принципи, методи сучасної філософії), розуміти його полісемантичність;
- розкрити обмеженість класичного гуманітарного пізнання (антропоцентризм, соціоцентризм, сайєнтизм) та особливості «гуманітарного повороту» в сучасних умовах (антропологічність, екзистенційність, гуманітаризація наукових теорій);

розуміти:

- основні тенденції та закономірності розвитку філософської методології щодо актуальних проблем сучасної психології;
- основні структурні елементи філософської методології та її місце в системі сучасної філософії особистості;
- принципи філософського аналізу метанаукових і світоглядно-методологічних проблем сучасної психології;
- суть розвиненої філософської рефлексії.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у студента мають бути сформовані такі компетентності:

ІК Здатність розв'язувати комплексні теоретичні та практичні задачі і проблеми під час професійної діяльності в галузі міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій та регіональних студій або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

ЗК1 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7 Здатність працювати в команді.

СК1 Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК3 Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК4 Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК5 Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК10 Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

Програмні результати навчання відповідні компонентам освітньої програми:

РН 2 Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН 3 Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН 10 Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.

РН 12 Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН 13 Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

РН 14 Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

3. Тематичний план навчальної дисципліни ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Особистість як об'єкт дослідження сучасної філософії (4 години).

1. Зміст поняття «філософія особистості».
2. Формування об'єкта та предмета філософії особистості.
3. Цілі, задачі, функції філософії особистості.

Тема 2. Місце філософії особистості в системі філософських знань (4 години).

1. Філософія особистості в системі сучасних філософських знань.

- Філософія особистості у структурі міждисциплінарних зв'язків: психоаналіз, філософська антропологія, етика, філософія політики, людина і політика, філософія міжнародних відносин.

Тема 3. Людина та особистість. Духовність і мораль (4 години).

- Природне, соціальне, духовне в царині людської особистості.
- Поняття «індивід», «особа», «особистість», «індивідуальність» та їхня людиновимірність.
- Етичне та естетичне, аксіологічне та праксеологічне в особистісному бутті.
- Роль моралі у просторі міжособистісних відносин.

Тема 4. Початки філософії особистості в древніх філософсько-світоглядних системах(4 години).

- Містичний образ людини у філософіях Індії та Китаю: аналіз філософських джерел.
- Місце особистості у Древній Греції та її раціо-космоцентричні спрямування.
- Давній Рим та поворот до формування політичної особистості.

Тема 5. Вплив християнства на формування філософії особистості (4 години).

- Трансцендентальна природа особистості та її місце у Середньовічній філософії.
- Духовний вимір особистості та її дуалізм на перетині людського та божого світів.
- Місце особистості в Арабській філософії.

Тема 6. Становлення філософії особистості в періоди Нового та Новітнього часів (4 години).

- Людська особистість як центр пізнання світу у період Нового часу.
- Біологічне і соціальне та місце особистості в матеріалістичних концепціях Новітнього часу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. <i>Особистість як об'єкт дослідження сучасної філософії</i>		4	2			20		0	0			0
Тема 2. <i>Місце філософії особистості в системі філософських знань</i>		4	2			20		0	0			0
Тема 3. <i>Людина та</i>		2	2			15		0	0			0

<i>особистість. Духовність і мораль</i>												
Тема 4. <i>Початки філософії особистості в древніх філософсько-світоглядних системах</i>		4	3			20		0	0			0
Тема 5. <i>Вплив християнства на формування філософії особистості</i>		4	3			10		0	0			0
Тема 6. <i>Становлення філософії особистості в періоди Нового та Новітнього часів</i>		2	4			14		0	0			0
Усього годин		20	16			99		0	0			0

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Особистість в системі соціального знання.</i> План Особистість та соціальне середовище. Мега-, макро- та мікросередовище. Поняття «людина». Феномен людини. Структура особистості. Соціалізація особистості. Свобода та відповідальність особистості. Детермінація свободі людини.	5 год.
2	<i>Тема 2. Місце особистості у соціальному бутті суспільства</i> План Місце особистості у соціальній структурі суспільства. Спільнота людей. Етнічні форми спільнот та їхній вплив на особистість. Сім'я та шлюб. Особливості формування особистості в сім'ї.	5 год.
3	<i>Тема 3. Свідомість як феномен людини. Вплив свідомості на особистість</i> План Роль психіки в теорії особистості, природа та відображення. Структура психіки. Вплив свідомого та несвідомого на духовне життя особистості. Детермінація свідомості. Конструктивне й деструктивне в особистості. Культ особистості. Архетип як центр самості особистості. Трансценденція особистості.	6 год.

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 4. Раціональне та ірраціональне в теорії особистості</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>Активність свідомості. Особистість на перетині колективного та індивідуального. Онтологічний та антропологічний аспекти проблеми свідомості й формування творчої особистості. Парапсихологічні явища та їхній вплив на масову свідомість індивідів та індивідуальну свідомість особистості.</p>	35 год.
2	<p>Тема 5. Природа, життя та людська особистість</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>Концепція біосфери та її вплив на теорію особистості. Взаємозв'язок біосфери і людини. Концепція ноосфери, теорія інформації та духовна особистість.</p>	30 год.
3	<p>Тема 6. Духовне життя суспільства та місце особистості в ньому</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>Особистісний простір як особливий часово-просторовий континуум. Взаємозв'язок минулого, теперішнього і майбутнього у особистісній просторовій конструкції. Духовне життя, духовна діяльність, духовна культура як виміри особистісного простору. Вплив техногенної цивілізації на духовний особистісний простір. Конфлікт духовної особистості та штучного інтелекту. Взаємодія систем: «реальне-віртуальне», «людина-машина».</p>	34 год.
	Разом	99 год

7. Методи навчання

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Філософія особистості»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в науковій бібліотеці ЦДПУ імені В. Винниченка та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів:

- лекція з використанням структурно-логічних схем;
- семінарське заняття;
- консультація;
- залік.

У процесі вивчення дисципліни «Філософія особистості» застосовуються наступні методи навчання:

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;

- дослідницький;
- відповідно до логіки пізнання:
- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

За основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

За системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

За джерелами знань:

- словесні – розповідь, пояснення, лекція;
- наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

8. Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансфертною накопичувальною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

9. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових блоків) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;

- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми модуля на **семінарському занятті – 5 балів:**

- **5-4 б.** ставиться, коли студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить покликання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.
- **2,5-3 б.** ставиться, коли студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.
- **1,5-2 б.** ставиться студентові, який засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.
- **0,5-1 б.** одержує студент, який невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

До 15-ти балів студент може отримати за виконані завдання **самостійної роботи** з певної теми модуля, з урахуванням якості, повноти виконання завдання.

До 5-ти балів ставиться студентові, який робить вдалі доповнення протягом семінарських занять з певної теми модуля, виправляє неточності, однак при цьому індивідуально не виступає з окремих питань;

До 20-ти балів ставиться студентові, який підготував значний за обсягом та змістом конспект до семінарських занять з певної теми модуля;

10 балів одержує студент, який старанно працював упродовж заняття, виконував вправи, залучався до колективних обговорень тощо.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, були учасниками олімпіад, конкурсів тощо можуть нараховуватися додаткові бали: **до 25 балів**.

35 балів студент може отримати за плідну роботу на лекції та семінарі.

Студент, який не з'явився на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Дві контрольні роботи у формі чотирирівневих завдань передбачено за результатами вивчення тем модуля 1 і модуля 2.

Тривалість виконання контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

До контрольних робіт допускаються всі студенти незалежно від результатів поточного контролю.

Для проведення контрольних робіт розроблено контрольні завдання двох варіантів, які є рівнозначні за трудомісткістю.

За виконання контрольних робіт студент отримує бали, які враховуються в процесі розрахунків підсумкової семестрової оцінки:

- максимальна кількість балів – **40 (1-ша робота), 30 (2-га робота)**.

У процесі виконання контрольних завдань студент може користуватися лише тими допоміжними матеріалами, які визначені викладачем. Студентові забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами та користуватися матеріалами, крім дозволених. За умови порушення студентом установлених правил виконання контрольних завдань викладач позбавляє можливості продовжувати виконання контрольних завдань, не перевіряє роботу, робить на ній відповідний запис і оцінює нулем балів. Результати контрольного заходу студента, який не з'явився на нього, також оцінюються нулем балів незалежно від причини.

Результати контрольних робіт доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Перескладання контрольних робіт допускається в терміни, визначені викладачем, під час поточних консультацій.

10. ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни «*Філософія особистості*» передбачена така форма семестрового контролю, як **залік**, який проводиться наприкінці семестру.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю. Залік виставляється за результатами роботи студента

впродовж усього семестру.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та дворівневою шкалою «зараховано», «не зараховано», за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності, Залікову книжку студента. Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX,F) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Дисципліна «Філософія особистості»

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
№ 1				№ 2			№ 3	Підсумкова семестрова
T. 1	T.2	T. 3	КР 1	T. 4	T. 5	КР 2	T. 6	
5	5	5	40	5	5	30	5	100

T1, T2 ... T9 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література

Основна:

1. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания. – СПб.: Питер, 2001. – 288 с.
2. Андерсон Д.Р. Когнитивная психология. – Изд. 5-е. – СПб.: Питер, 2002. – 496 с.
3. Асмолов А.Г. Личность как предмет психологического исследования. – М., 2004. – 286 с.

4. Асмолов А.Г. По ту сторону сознания: Методологические проблемы неклассической психологии. – М.: Смысл, 2012. – 480 с.
5. Булатов М.О. Філософський словник. – К.: Стилос, 2009. – 575 с.
6. Василюк Ф.Е. Методологический анализ в психологии. – М.: Изд-во Смысл; Эксмо, 2008. – 240 с.
7. Витгенштейн Л. Заметки о философии психологии: Философия. – Т. 1: Пер. с нем. С.Д. Латушкина / Под ред. В.В. Анашвили. – М., 2001. – 326 с.
8. Вовк В.М., Кравець В.М., Симон Ю.С. та ін. Словник основних термінів з філософських дисциплін. – К.: КНУВС, 2006. – 120 с.
9. Выготский Л.С. Психология развития человека. – М.: Изд-во Смысл; Эксмо, 2005. – 324 с.
10. Дружинин В.Ф. Философские основы психологии. – М.: Изд-во МНЭПУ, 1997. – 334 с.
11. Зинченко В.П. Преходящие и вечные проблемы психологии. Послесловие / Р.Л. Аткинсон и др. // Введение в психологию. – СПб.–М., 2003.
12. Когнитивная психология. – Изд. 6-е. – СПб.: Питер, 2006. – 589 с.
13. Костицький М. Філософські та психологічні проблеми юриспруденції: Вибр. наук. пр. – Кн. 1. – Чернівці: Рута, 2009. – 580 с.
14. Костицький М.В. Введение в юридическую психологию: методологические и теоретические проблемы. – К.: Вища школа, 1990.
15. Костицький М.В. Ренесанс натурфілософії або всезагальні (космічні) закони як джерело права: Академ. читан. – Вип. 15. – К.: АПрН України, Київський регіональний центр, 2010. – 24 с.
16. Курпатов А., Алехин А. Философия психологии. Новая методология. – М.: Олма Медиа Групп, 2012. – 448 с.
17. Лекторский В.А. О некоторых философских уроках З. Фрейда // Вопросы философии. – 2000. – № 10.
18. Леонтьев О.Н. Философия психологии. – СПб., 2012. – 203 с.
19. Максименко С.Д. Розвиток психіки в онтогенезі: В 2 т. – К.: Ваклер, 2002.
20. Пенроуз Р. Тени разума: в поисках науки о сознании. – М.–Ижевск: Институт компьютерных исследований, 2005. – 688 с.
21. Прист С. Теории сознания: Пер. с англ. и пред. А.Ф. Грязнова. – М.: Наука, 2000.
22. Проблема человека в западной философии. – М., 1988. – 511 с.
23. Психология критического мышления. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
24. Психология: комплексный подход / Под ред. М. Айзенка. – Минск: Новое знание, 2002. – 832 с.
25. Рибалка В.В. Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно центрованої систематизації категоріально–поняттєвого апарату): Навч.–метод. посіб. – К.: Ніка–Центр, 2003. – 204 с.
26. Робинсон Д.Н. Интеллектуальная история психологии: Пер. с англ. М.К. Тимофеевой. – М., 2005.
27. Робінсон Д.Н. Интеллектуальная история психологии: Пер. с англ. М.К. Тимофеевой. – М.: Гардарики, 2005.

28. Роменець В.А. Історія психології XVIII ст. Епоха Просвітництва. – К.: "Либідь", 2006. – 464 с.
29. Роменець В.А. Історія психології XIX – початок XX ст. – К.: "Либідь", 2007.
30. Роменець В.А. Історія психології. Стародавній світ. Середні віки. Відродження. – К.: "Либідь", 2005. – 333 с.
31. Рубинштейн С.Л. Бытие и сознание. Человек и мир. – СПб.: Питер, 2003. – 512 с.
32. Серль Д. Открывая сознание заново. – М.: Наука, 2002.
33. Соколова Е.Е. Тринадцать диалогов о психологии: Хрестоматия. – М., 1994.
34. Стивенсон Л. Десять теорий о природе человека: Пер. с англ. В.В. Васильева. – М., 2004. – 556 с.
35. Філософський енциклопедичний словник. – К.: Абрис, 2008. – 748 с.
36. Філософський словник соціальних термінів / [ред. кол.: В.П. Андрущенко та ін.]. – Х.: Р.И.Ф., 2005. – 672 с.
37. Фромм Э. Бегство от свободы: Человек для себя. – Минск, 2008. – 447с.
38. Хант Г. О природе сознания. – М., 2004. – 311с.
39. Юридична енциклопедія / [ред. Ю.С. Шемшученко]; НАН України; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – Т. 4: Н–П. – К.: Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М.П. Бажана, 1998. – 720 с.
40. Юридична психологія: Підруч. / За заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. – К.: КНТ, 2007. – 360 с.

Підручники:

1. Андрущенко В.П. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навчальний посібник / В. П. Андрущенко, Т. І. Андрущенко, Г. І. Волинка [та ін.] ; за ред. Г. І. Волинки. – К. : Каравела, 2009. – 368 с.
2. Базалук, О. А. Философские проблемы космологии : монография / О. А. Базалук, И. В. Владленова. – Х. : Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т, 2013. – 190 с.
3. Буслинський Володимир. Основи філософських знань: Підручник / В. Буслинський, П. Скрипка. – 3-тє вид., стереотип. – Л.: Новий Світ, 2010. – 351 с.
4. Горський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій. – К.: Наукова думка, 1997. – 286 с.
5. Гусев В. Вступ до метафізики: навч. посібник / В. Гусев. – К.: Либідь, 2004. – 487 с.
6. Данильян, О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – 2-ге вид., допов. і переробл. – Х. : Право, 2012. – 312 с.
7. Дольська, О. О. Філософія сучасного суспільства : навч.-метод. посіб. / О. О. Дольська. – Харків : Підручник НТУ "ХПІ", 2012. – 180 с.
8. Дулуман Євграф. Філософія: курс лекцій / Є. Дулуман, Н. Анацька. – К., 2013. – 236 с.
9. Історія української філософії. Підручник /Горський В.С., Кислюк К.В. – К.: Либідь, 2004. – 488 с.
10. Історія філософії: підручник/ ред. В.І.Ярошевець. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. – 268 с.

11. Крымский С.Б. Философия как путь человечности и надежды. – К.: Курс, 2000. – 308 с.
12. Кульчицкий О. Основы філософії і філософічних наук. - Мюнхен - Львів: Б.и., 1995. – 164 с.
13. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини: Навчальний посібник для студентів вузів. – К.: Абрис, 1995. – 336 с.
14. Огнев'юк В. Філософія. Історія філософії: Підручник / В. Огнев'юк, І. Утюж. – К.: Грамота, 2010. – 256 с.
15. Основы філософських знань. Підручник / В.А.Буслинський, П.І.Скрипка. – Львів, 2004. – 352 с.
16. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: [Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти Ш-ГУ рівнів акредитації]. – 3-тє видання, перероб. і доповн. / В.Л. Петрушенко – Львів: «Новий Світ-2000», 2003. – 506 с.
17. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Навч. посібник. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 624 с.
18. Попович М. Григорій Сковорода: Філософія свободи. – К. : Майстерня Білецьких, 2007. – 256 с.
19. Сидоренко О. Філософія: Підручник / О. Сидоренко, С. Корлюк, М. Філяпіп та ін.; за ред. О. Сидоренка. – К.: Знання, 2010. – 414 с.
20. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навчальний посібник. – К.: Ваклер, 1996. – 428 с.
21. Таран В.О., Зотов В.М., Резанова Н.О. Соціальна філософія: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 272 с.
22. Філософія історії. Підручник. Бойченко І.В. – Х.: Прапор, 2006. – 656 с.
23. Філософія. Підручник. /Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – К.: Либідь, 2001. – 408 с.
24. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський; худож. О. Д. Кононученко. – Харків : Фоліо, 2013. – 510 с.
25. Філософія: Підручник / За заг. ред. В. Ярошовця. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 648 с.
26. Філософія: Навчальний посібник. / За ред. І.Ф.Надольного. – Київ: Вікар, 2002. – 584 с.
27. Філософія : хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л. В. Губерського. – 2-ге вид. – К. : Знання, 2012. – 621 с.
28. Щерба С. Філософія: Підручник / С. Щерба, О. Заглада. – К.: Кондор, 2011. – 548 с.
30. Ярошовець В. Історія філософії: Підручник / В. Ярошовець, І. Бичко, В. Бугров та ін.; за ред. В. Ярошовця. – К.: ПАРАПАН, 2002. – 774 с.

Інтернет-ресурси програми з підготовки до вступних випробувань:

1. Офіційний сайт ТНУ ім. В.І. Вернадського <http://tnu.edu.ua>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [https:// www.nbuv.gov.ua](https://www.nbuv.gov.ua)

3. Електрона бібліотека матеріалів з філософії кафедри філософії Київського політехнічного інституту http://philosophy.kpi.ua/p/blog-page_26.html
4. Електрона бібліотека матеріалів з філософії Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди <https://www.filosof.com.ua/links.htm>
5. Онлайн-бібліотека навчальної літератури <http://www.vuzUib.su>

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Філософія особистості: структура та етапи становлення.
2. Проблема особистості як предмет філософського осмислення.
3. Проблема взаємодії психології та філософії особистості.
4. Об'єктивні засади формування методології філософії особистості.
5. Філософія особистості в історичному контексті.
6. Загальна характеристика філософських проблем особистості.
7. Філософські проблеми особистості на сучасному етапі.
8. Філософська проблема свідомості в контексті різноманіття традицій та теорій особистості.
9. Проблема особистості як світоглядно-методологічна основа теорії людини.
10. Феномен людини в теорії особистості.
11. Основні етапи виникнення і розвитку філософських проблем особистості.
12. І. Кант: раціоналістична особистість з прагматичної точки зору.
13. Філософські концепції людини та інтерпретація психічних явищ крізь призму теорії особистості.
14. Сучасні наукові концепції детермінізму й можливість їх застосування в філософії особистості.
15. Психологія розірваної свідомості та психологічна і етична природа совісті за Г. В. Ф. Гегелем. Мораль та особистість
16. Проблема методологічного забезпечення міждисциплінарних досліджень проблеми особистості.
17. Структура особистості.
18. Погляди Сократа на природу особистості.
19. Психологія і математика у вченні Піфагора. Особистість Піфагора.
20. Досягнення космології, астрономії, теоретичної фізики та їхній вплив на теорію особистості в Новий час.
21. Теософський підхід в теорії особистості.
22. Теологія, психологія та філософія особистості в ХХІ ст.
23. Філософський період розвитку особистості: від античності до виникнення експериментальної науки.
24. Особливості «відмежування» психології від філософії. Місце особистості у філософському психоаналізі
25. Співвідношення біологічного, соціального і духовного в людині та їхній вплив на формування особистості.
26. Теоретичний, емпіричний та прикладний аспект філософії особистості.
27. Методологія філософії особистості: загальне і особливе.
28. Місце гносеології в філософії особливості.
29. Категорії філософії особистості.

30. Людина і суспільство в філософії особистості.
31. Проблеми «людина – природа» в філософії особистості.
32. Проблема розуміння сутності людської особистості.
33. Розуміння свідомості в філософії особистості.
34. Розуміння розвитку в філософії особистості.
35. Проблема детермінації психічних явищ як методологічна проблема в філософії особистості.
36. Проблема пізнання в філософії особистості.
37. Аксиологічні проблеми філософії особистості.
38. Етичні засади дослідження феномену особистості.
39. Проблема конструктивного і деструктивного в природі особистості.
40. Вплив техногенного простору на особистісний простір.
41. Застосування технологій психологічного впливу на особистість людини в сучасному «складному» соціумі.
42. Філософія та світогляд особистості.
43. Мотиваційно-ціннісна сфера особистості та її світогляд. Інтелект та світогляд.
44. Установки, упередження та світогляд особистості в філософії.
45. Перспективи формування особистості в майбутньому.